

ת"פ 61030/02/15 - מדינת ישראל נגד מוחמד עואודה, נד'אל שלאדה

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

14 ספטמבר 2016

ת"פ 61030-02-15 מדינת ישראל נ' עואודה (עציר) ואח'

לפני
בענין
כבוד השופטת מיכל ברק נבו
מדינת ישראל
על ידי ב"כ עו"ד חגית זכאי-סלע

המאשימה

נגד

1. מוחמד עואודה (עציר)
על ידי ב"כ עו"ד שירן ברגמן
2. נד'אל שלאדה (עציר)
על ידי ב"כ עו"ד קטי צווטקוב

הנאשמים

גזר דין

הרקע וכתב האישום המתוקן

1. הנאשמים הורשעו ביום 20.6.16, בתום ניהול הליך הוכחות, בביצוע שוד בנסיבות מחמירות, עבירה לפי סעיף 402(ב) ביחד עם סעיף 29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 [החוק], סיכון חיי אנשים במזיד בנתיב תחבורה, עבירה לפי סעיף 332 ביחד עם סעיף 29 לחוק ושהייה בלתי חוקית בישראל, עבירה לפי סעיף 12(1) לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952. נוסף על כך, נאשם 1 הורשע גם בנהיגה בקלות ראש לפי סעיף 62(2) ביחד עם סעיף 38 לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א-1961 [פקודת התעבורה].

2. הנאשמים אינם תושבי מדינת ישראל ולא היו בעלי היתר לכניסה לישראל או שהייה בה בתקופה הרלוונטית לכתב האישום המתוקן.

3. על פי הכרעת הדין, ביום 11.2.15 בשעה 21:00 לערך, הגיע **נאשם 1, מוחמד עואודה**, לתחנת מוניות בפתח תקווה. הוא פנה לנהג מונית, מר **עמרם מוגמי [המתלונן]** וביקש ממנו לנסוע לעיר רמלה, והשניים ניגשו למונית והחלו בנסיעה. בהגיעם לרחוב הרצל בעיר רמלה מסר נאשם 1 למתלונן שטר של 200 ₪ עבור הנסיעה והמתלונן החזיר לנאשם 1 עודף. אז ביקש נאשם 1 מהמתלונן להמשיך בנסיעתו לכיוון אזור המכונה "הגטו". באותה עת התקשר נאשם 1 ל**נאשם 2, נדאל שלאדה**, ותיאם עמו, לכאורה, כי יאסוף אותו עם המונית, והם ילכו יחד לסעוד במסעדה. כל זאת, שעה שהשניים התכוונו, למעשה, לשדוד את המתלונן.

המתלונן המשיך בנסיעתו בהתאם להכוונת נאשם 1, עד שנאשם 1 הורה לו לעצור בסמוך לצומת מצליח. נאשם

עמוד 1

1 פתח את הדלת הקדמית של המונית ונשאר בה. לפתע הגיעו נאשם 2 ואדם נוסף, שזהותו אינה ידועה למאשימה, פתחו את דלת הנהג ויחד עם נאשם 1 התנפלו השלושה על המתלונן והיכו אותו באמצעות אגרופיהם, תוך שאחד מהם צועק "צא מהמונית". המתלונן החל להימלט רגלית כשהוא חבול בפניו.

הנאשמים נכנסו אל המונית ונמלטו מהמקום באמצעות המונית, תוך שנטלו עמם את חפציו האישיים של המתלונן, כ-1,500 ₪ במזומן, כרטיסי אשראי וטלפון סלולארי מסוג איפון 5.

בשעה 21:35 לערך עצר המתלונן נהג מונית אחר שחלף במקום, ויחד הם דיווחו ל"מוקד 100" על אשר אירע. בעקבות הדיווח אותרה המונית באמצעות חברת איתוראן כשהיא נוסעת בכביש 443, לכיוון מזרח. לפיכך בוצעה חסימה על ידי משטרת ישראל, על מנת לבלום את הנאשמים ולתפוס אותם.

בעקבות המחסום נוצר עומס תנועה בצומת שילת ובמקום התאספו שוטרים ואזרחים. בשלב מסוים הגיעו הנאשמים לכיוון המחסום, כאשר נאשם 1 נוהג במונית ונאשם 2 יושב לידו. תוך התעלמות מוחלטת מעומס התנועה וממחסום המשטרה, החל נאשם 1 לזגזג בין הנתיבים על מנת לעקוף כלי רכב. הוא המשיך בנסיעה מהירה בסמוך לשוטר בשם יניב שמש, שלבש מדי משטרה, ואילץ אותו לזוז הצידה במהירות, על מנת להימנע מפגיעה. בהמשך סטו הנאשמים סטייה חדה ומהירה מנתיב שמאל לנתיב ימין, והתנגשו במספר כלי רכב, שפרטיהם פורטו בכתב האישום. המונית נעצרה רק לאחר התאונות המרובות שנגרמו.

הנאשמים נמלטו מהמונית בריצה לכיוונים שונים, כאשר שוטרים דולקים אחריהם, תוך קריאות לעצור וירי באוויר. נוסף על כך נורה ירי לפלג גופו התחתון של נאשם 1. רק לאחר המרדף הרגלי נעצרו שני הנאשמים. כתוצאה מהמרדף אחד ממתנדבי המשטרה נפל ונפצע בידו.

4. נטען כי הנאשמים במעשיהם גרמו למתלונן נזק פיזי ונפשי והוא נזקק לטיפול רפואי. כתוצאה מהתאונות נגרם נזק משמעותי למונית ועלות התיקונים הוערכה בכ-140,000 ₪.

הטיעונים לעונש

טיעוני המאשימה

5. בפתח טיעוניה הגישה ב"כ המאשימה ראיות לעונש:

א. רישומם הפלילי של הנאשמים מגלה כי הנאשמים הורשעו בעבר יחדיו בכתב אישום משותף אשר ייחס להם 6 אישומים בעבירות מרמה, קשירת קשר, שהייה בלתי חוקית בישראל, שוד בנסיבות מחמירות ומסחר ברכב גנוב, וזאת במסגרת ת"פ (מחוזי-ים) 964/05 **מדינת ישראל נ' עבד אל נאב ואח'** [18.5.06] [התיק הקודם]. נאשם 2 צירף במסגרת התיק הקודם תיק נוסף שבו הודה בביצוע עבירות של שוד מזוין, חבלה חמורה בכוונה מחמירה ושהייה בלתי חוקית בישראל. ביום

18.5.06 גזר בית המשפט המחוזי בירושלים על הנאשמים, בין היתר, מאסר מותנה לתקופה של שנתיים, בעניינו של נאשם 1, ו-3 שנים, בעניינו של נאשם 2. תקופת התנאי נקבעה ל-3 שנים מסיום ריצוי עונשיהם, ונאסר על הנאשמים לבצע בתקופה זו את העבירות הבאות - עבירת אלימות, גניבה ועבירה על פרק יא סימן ה1 לחוק. ב"כ המאשימה טענה כי בעניינם של שני הנאשמים המאסר המותנה הוא בר הפעלה, ומשכך ביקשה להפעילו (לצורך כך הגישה מסמך שכותרתו "איתור כליאה", שממנו עולה כי נאשם 1 שוחרר ממאסר ביום 28.5.12 ונאשם 2 שוחרר ממאסר ביום 22.3.12). צוין גם כי לנאשם 2 קיימת הרשעה נוספת, ישנה מאוד, משנת 1994, בגין ידוי אבנים, שבמסגרתה הוא נידון ל-4 חודשי מאסר בפועל;

ב. הצהרת נפגע עבירה [תע/1] - נהג המונית, המתלונן, הגיש תצהיר, שעל פיו הוא עובד כנהג מונית מזה כ-9 שנים. במהלך האירוע הותקף על ידי 3 אנשים בכך שקיבל מכות בראשו, בפניו, בצווארו ואף עבר ניסיון חניקה. עוד צירף אסופת מסמכים רפואיים הן מיום האירוע, שלאחריו פונה לבית חולים השרון, הן לאחר האירוע, מקופת החולים, מאחר שסבל מחרדות, נדודי שינה ובהמשך אובחן כמי שסובל מתסמונת פוסט טראומטית. עוד הצהיר כי מאז האירוע הוא מתקשה לחזור לעבוד באופן מלא בשל מצבו הנפשי, שכן חושש מהעלאת נוסעים מזדמנים ולא עושה נסיעות לעיר לוד. כתוצאה מכך פרנסתו נפגעה והוא נאלץ לעשות שימוש בכל הסכונותיו על מנת לכלכל את משפחתו ולטפל במצבו הבריאותי. עוד טען כי מן האירוע נגרם לו נזק לרכוש זאת מאחר ששמיא מאת משרד התחבורה הכריז כי מצב המונית הוא "אבדן כללי" וחברת הביטוח פיצתה אותו בסכום של כ-73,172 ₪ בלבד [המתלונן צירף מסמכים המעידים על מצבו הכלכלי וההחזר שקיבל מחברת הביטוח].

6. ב"כ המאשימה טענה כי יש לראות במעשי הנאשמים **שני ארועים נפרדים** - ארוע השוד וארוע סיכון חיי אדם, ומשכך ביקשה כי יקבעו שני מתחמי ענישה נפרדים לכל ארוע. בעניין זה הפנתה המאשימה לת"פ (מחוזי ת"א) 44959-08-14 **מדינת ישראל נ' רובינסון ואח'** [13.7.16] [עניין רובינסון]. ב"כ המאשימה עמדה על **הערכים החברתיים שנפגעו** כתוצאה מביצוע העבירות **ומידת פגיעת הנאשמים בהם**. הערכים שנפגעו הם קדושת החיים וזכותו של אדם לשלמות גופו וחופש העיסוק והיכולת של אדם לעבוד מבלי שיהיה נתון לאלימות וסכנות רק בשל בצע כסף. לדבריה, מדובר בפגיעה קשה וחמורה בערכים המוגנים, שכן הנאשמים בחרו טרף קל, נהג מונית, וניצלו את עבודתו בכך שביקשו ממנו לקחת את נאשם 1 למקום מבודד, שאליו הגיעו נאשם 2 ואדם אחר על מנת לגנוב את המונית באלימות חמורה, והכל שעה שהמתלונן מבצע את עבודתו כנהג מונית. ב"כ המאשימה הפנתה לפסיקה שבה בתי המשפט העליון והמחוזי חזרו על הצורך להגן על נהגי מוניות בשל היותם טרף קל למעשי שוד (למשל - ע"פ 1885/07 **נאיף נ' מדינת ישראל** [1.7.08], פסקה 3 [עניין נאיף]). משכך טענה כי יש להשית על הנאשמים עונש חמור. עוד טענה כי מעשי הנאשמים פגעו גם בעוברי אורח תמימים שנקלעו לנסיעתם הפרועה של הנאשמים ונפגעו מכך, הן ברכביהם והן בגופם. ב"כ המאשימה הפנתה ל-**ת/18** עד **ת/22** - הודעותיהם של עוברי האורח שנפגעו והתעודות הרפואיות שהוגשו בעניינם. ב"כ המאשימה עמדה על הפגיעה שנגרמה למתלונן, שמעבר לפגיעה הפיזית, הוא נפגע באופן נפשי קשה.

אשר למדיניות הענישה הנהוגה: ב"כ המאשימה הפנתה למספר פסקי דין, אשר לשיטתה מבססים את עמדתה באשר לענישה הראויה באירוע כזה, בהתאם לנסיבותיו. אתייחס באופן פרטני לפסקי הדין שהוזכרו על ידי התביעה בפרק ההכרעה.

אשר לנסיבות ביצוע העבירה, ב"כ המאשימה טענה כי מדובר בארוע שוד **מתוכנן**, שבוצע בחבורה, תוך שימוש באלימות ואגב ביצוע עבירות נוספות של סיכון חיי אדם כלפי מי שעמד במחסום ופגיעה ברכבים. לדעת המאשימה מדובר במעשים שחומרתם עומדת ברף העליון, הן בשל התנהגותם המסוכנת והחמורה כלפי נהג המונית, הן בשל הנהיגה הפרועה אשר תוארה על ידי אחד מהשוטרים "כפיגוע דריסה". המאשימה טענה כי התכנון שקדם לביצוע העבירה מהווה נסיבה לחומרה, שכן מדובר בתכנון קפדני ביותר, שעל פיו נאשם 1 הגיע לתחנת מוניות, ביקש להגיע למקום מסוים, לאחר עלייתו למונית יצר קשר עם נאשם 2 והתריע על בואו ומיקומו, על מנת לפגוש את נאשם 2 והאדם האחר. אשר לחלקו היחסי של כל אחד מהנאשמים ומידת ההשפעה של מאן דהוא עליהם, המאשימה טענה כי העבירות בוצעו בצוותא חדא, וכל אחד מן הנאשמים ביצע את חלקו שלו: נאשם 1 הוביל את המתלונן למקום המפגש, שם הצטרף אליו נאשם 2, וביחד שדדו את המונית תוך הפעלת אלימות כלפי המתלונן. המשך האירוע, קרי: נסיעתם המשותפת תוך סיכון חיי אדם, הייתה בצוותא חדא, תוך שהם פגעו כמתואר בכתב האישום בכלי הרכב שעמדו סמוך למחסום. אשר לנזק הפוטנציאלי, ב"כ המאשימה עמדה על כך שהנזק שצפוי היה להיגרם מביצוע העבירות היה גדול, ורק בנס לא נפגעו העומדים במחסום וכלי הרכב המעורבים פגיעות חמורות יותר (גוף ורכוש). אשר לנזק הקונקרטי, חזרה ב"כ המאשימה על הנזק שנגרם למתלונן כפי שצוין לעיל (ר' פסקה 5.5) ואף הפנתה לעדותו של המתלונן בבית המשפט (עמוד 13, שורות 15-25 לפרוטוקול), שממנה עלה כי המתלונן סובל מפוסט טראומה ומאובדן הכנסות משמעותי. עוד ציינה כי האירוע הסב נזקים נוספים שנגרמו לעוברי אורח תמימים, שעמדו עם רכבם במחסום ונקלעו לאירוע חמור זה שבמהלכו נפגעו גם בגופם וגם ברכבם. אשר לסיבות שהביאו את הנאשמים לביצוע העבירות, הרי שמדובר במניע כלכלי ובצע כספי בלבד.

לפיכך, ביקשה ב"כ המאשימה לקבוע כי מדובר במתחמים נפרדים, מצטברים, ומתחם העונש ההולם **לכל עבירה** הוא כדלקמן: בגין עבירת השוד ביקשה לקבוע מתחם שנע בין 3 לבין 6 שנות מאסר בפועל; בגין עבירת סיכון חיי אדם המתחם נע בין 3 לבין 6 שנות מאסר בפועל; ובגין עבירת השהייה הבלתי חוקית המתחם נע בין מאסר על תנאי של מספר חודשים לבין מאסר בפועל למשך שנה.

אשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, ב"כ המאשימה חזרה על כך שלחובת הנאשמים עבר פלילי (ר' פסקה 5.5א), בעבירות דומות, שאותן ביצעו בצוותא ואף פעלו באותה הדרך - עצירת נהג מונית, הובלתו למיקום מסוים באמצעות לקיחת נוסע, הוצאת הנהג מהמונית באלימות ובריחה עם המונית לשטחים. משכך טענה ב"כ המאשימה כי עונשי המאסר בפועל והמאסר המותנה שהוטלו עליהם בעבר לא היוו הרתעה מספקת ולא מנעו מהם מלשוב ולבצע את העבירות בתיק דנן באותה הדרך כמו בתיק הקודם ותוך ביצוע עבירות נוספות. עוד ציינה כי אין לגזור גזרה שווה מהעונש שהוטל על הנאשמים בתיק הקודם, מאחר שישנם הבדלים רבים כגון היותם אז נעדרי עבר פלילי, הודייתם במסגרת הסדר טיעון תוך לקיחת אחריות והבעת חרטה, וכן שבפעם הקודמת ביצעו שוד מונית ללא סיכון חיי אדם לאחר מכן. עוד טענה ב"כ המאשימה כי יש להביא בחשבון **שיקולי הרתעה** כנסיבה לחומרה, כאשר היא התייחסה הן להרתעת הרבים, הן להרתעת האישית של כל אחד מן הנאשמים. לשיטתה, על בית המשפט להעביר מסר ברור וחד משמעי שחיי אדם הם אינם הפקר, וכל אדם זכאי לצאת לעבודתו בלא חשש. עוד טענה כי יש צורך בהרתעתם של הנאשמים באופן אישי מפני ביצוע עבירות נוספות בעתיד וכי הדבר צריך לבוא לידי ביטוי בהטלת עונש מוחשי ומרתיע. על הנאשמים כבר הוטלו במסגרת התיק הקודם עונשים כבדים (7 שנים לנאשם 1 ו-8 שנים לנאשם 2) אך הדבר לא הרתיעם דיו. לבסוף טענה ב"כ המאשימה כי הנאשמים לא נטלו אחריות על מעשיהם, הכחישו את המיוחס להם וכאמור בחרו לנהל את הגנתם עד תום.

אשר לרכיב המאסר המותנה בעניינם של הנאשמים - ב"כ המאשימה טענה כי יש להפעיל רכיב זה באופן מצטבר לכל עונש שיוטל עליהם, זאת בהתאם לכלל הקבוע בסעיף 58 לחוק, שעל פיו מאסרים מותנים יופעלו במצטבר וחפיפתם תעשה באופן חריג ורק מטעמים שיירשמו. לדעת המאשימה, עברם הפלילי של הנאשמים והעובדה כי חזרו לבצע עבירות באותו האופן ובאותה שיטה, אינם מאפשרים לחרוג מהכלל ולהפעיל את העונש המותנה באופן חופף. בעניין זה הפנתה ב"כ המאשימה לרע"פ 7656/13 **דניאל נ' מדינת ישראל** [14.11.13], פסקה 7.

נוכח כל האמור, עתרה ב"כ המאשימה על הטלת עונשי מאסר בפועל ברף העליון של כל אחד ממתחמי הענישה שלהם טענה, הפעלת מאסרים מותנים באופן מצטבר והשתת עונשים נלווים בדמות: מאסר על תנאי, פיצוי למתלונן ולעוברי האורח, וקנס כספי. עוד ביקשה להשית על נאשם 1 עונש של פסילת רישיון נהיגה לתקופה שיקבע בית המשפט ולהשיב למתלונן את הכסף שנשדד ממנו בסך 1,500 ₪ שנתפס על גופם של הנאשמים.

טיעוני נאשם 1

7. **ב"כ נאשם 1** טען כי ניתן להסתפק בהפעלת המאסר המותנה בלבד ולחילופין להוסיף תקופת מאסר קצרה לעונש הכולל. לשיטתו, יש לראות בעבירות **אירוע אחד** לצורך קביעת מתחם ענישה. זאת, מאחר שהעבירה העיקרית היא אירוע שוד המונית ויתר העבירות, סיכון חיי אדם ונהיגה בקלות ראש, הן עבירות נלוויות לעבירה העיקרית, ומשכך קיים קשר הדוק בין האירועים ובין העבירות, ההופך אותם לכדי אירוע אחד ועל כן יש לקבוע מתחם אחד. לכך הוסיף כי האירועים אף בוצעו בסמיכות זמנים והפנה לע"פ 5643/14 **עיסא נ' מדינת ישראל** [23.6.15], שם קבע בית המשפט העליון כי יש לראות גם בעבירות שבוצעו בזמנים שונים, במקומות שונים כלפי קורבנות שונים אירוע אחד כל עוד הם מהווים "מסכת עבריינית אחת", כלשונו. בנוסף הפנה גם הוא **לעניין רובינסון**.

אשר לנסיבות ביצוע העבירה, ב"כ הנאשם טען כי מבלי להקל בהן ראש, מעשי השוד בוצעו ללא נשק חם או קר, ומשכך אין מדובר במעשים בעלי חומרה יתרה. לגבי הנזק הקונקרטי שנגרם למתלונן, ב"כ הנאשם טען כי לאחר האירוע הוא שוחרר לביתו כאשר מצבו הבריאותי הכללי היה "טוב", ומלבד העובדה כי המתלונן אמר הן בתצהיר נפגע העבירה, הן בפני רופא מטעם קופת החולים שבה הוא מבוסס, כי הוא סובל מחרדות ופוסט טראומה, הדבר לא הוכח ברמה הנדרשת ועל בית המשפט לתת לעובדה זו את המשקל הראוי. עוד הוסיף הסניגור כי גם לאחר אירוע השוד, במהלך המרדף המשטרתי ואחריו לא היו נפגעים בנפש מלבד נאשם 1, עליו ביקש להרחיב בהמשך.

אשר למדיניות הענישה הנהוגה, ב"כ נאשם 1 הפנה למספר פסקי דין, אשר לשיטתו רלוונטיים לענייננו, זאת - לטענתו - בניגוד לפסיקה שהובאה מטעם המאשימה, שאינה רלוונטית לנסיבות האירוע וחמורה ממנו באופן ניכר. גם לפסיקתו אתיחס בפרק הרלוונטי בהכרעה.

על יסוד טענות אלו ביקש ב"כ נאשם 1 מבית המשפט לקבוע כי מתחם העונש ההולם לכלל האירוע נע בין 2 ל-6 שנות מאסר בפועל.

אשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות, ב"כ הנאשם טען כי אמנם הנאשם ניהל את משפטו, אך אין לזקוף זאת לחובתו שכן זו עדיין עמדתו והוא ממשיך ועומד על חפותו. ב"כ הנאשם הפנה לתסקיר שירות המבחן שהוגש בעניינו של נאשם 1 במסגרת התיק הקודם, וביקש לקבלם גם כעת, בטענה כי הוא רלוונטי לימינו, הגם שחלפו מאז כ-10 שנים. לשיטתו, מסעיף 6 לגזר הדין בתיק הקודם, עולה כי הנאשם אדם נורמטיבי שחי בנסיבות כלכליות קשות עקב מצבם הבריאותי הקשה של הוריו, שבגינו הוטלה עליו אחריות פרנסת המשפחה (המונה 11 נפשות). הנאשם תואר כאדם מופנם, בעל דימוי עצמי נמוך וביטחון עצמי ירוד. הוא סבל ממצב נפשי קשה ומדיכאון. ב"כ הנאשם הפנה לנזקים שנגרמו לנאשם מביצוע העבירה - ירי שבוצע לעבר רגלו, שימוש השוטרים באקדח טייזר והכאתו תוך גרימת חבלות. ב"כ הנאשם הפנה לת/58 - מסמכים רפואיים מבית החולים שאליו פונה הנאשם לאחר האירוע כתוצאה מהירי, ומהם עולה כי הקליע נותר ברגלו, דבר אשר מסב לו עד היום כאבים קשים. עוד טען כי הנאשם התארס ובכוונתו להינשא ולהקים משפחה. מאז התיק הקודם הנאשם לא ביצע עבירות נוספות ומדובר כאמור על אירועים שהתרחשו בשנת 2005 ומשכך מדובר בעבר פלילי ישן.

אשר לרכיב העונש הכספי, ב"כ נאשם 1 ביקש מבית המשפט להתחשב במצבו הכלכלי והבריאותי של הנאשם ולא להטיל עונש כספי בכלל, ולחילופין עונש מינימאלי.

לאור כל האמור, ביקש ב"כ נאשם 1 למקם את עונשו של הנאשם **בתחתית המתחם** שלו טען, ולהסתפק בהפעלת המאסר המותנה בלבד. לחילופין, טען כי ככל שבית המשפט סבור אחרת אזי שתקופת המאסר הנוספת שתוטל תהיה קצרה. לגבי פסילת רישיון הנהיגה, ב"כ הנאשם ביקש להשית על הנאשם פסילה מותנית או לחילופין פסילה בפועל לתקופה קצרה ומידתית.

טיעוני נאשם 2

8. בפתח טיעוניה ביקשה **ב"כ נאשם 2** להצטרף לטיעוניה של נאשם 1, כי מדובר במסכת אירועים אחת, המהווה **ארוע אחד**, שבגינו יש לקבוע מתחם עונש אחד. בהמשך טענה ב"כ נאשם 2 כי משך המאסר המותנה שהוטל על נאשם 2 במסגרת התיק הקודם הוא ארוך ולא מידתי. לטענתה לא ברורה האבחנה שערך בית המשפט המחוזי בתיק הקודם בין הנאשמים ומה הוביל אותו להשית על הנאשם מאסר מותנה כה ארוך. עוד טענה כי נוסחו של התנאי כוללני ומשכך הוא אינו מידתי. הסניגורית סמכה טיעוניה על פסיקתו של בית המשפט העליון והפנתה לרע"פ 5798/00 **רזי נ' מדינת ישראל**, נה (3) 1 [12.2.01]; ע"פ 608/07 **פלוני נ' מדינת ישראל** [15.3.07]; ורע"פ 1441/14 **חמיס נ' מדינת ישראל** [9.12.14], שמהם עולה כי אמנם שיקול הדעת בגזירת עונש מאסר מותנה נתון בידי בית המשפט, אך בבואו להטילו עליו להימנע מהטלת עונש מותנה כוללני, אשר בעתיד יכול להוביל לתוצאה קשה בעת הפעלת התנאי ולעמוד בניגוד לעקרון ההלימה בין החטא לעונש. למשל - מצב שבו קיים הבדל גדול במידת החומרה המיוחסת לכל עבירה ועבירה, וניתן מאסר על תנאי כולל לכל העבירות במאוחד, יכול להוביל לכך שהוא יופעל גם בביצוע עבירה שחומרתה פחותה. במצב כזה נוצר חוסר מידתיות ותכליתו הכפולה של המאסר המותנה (מתן הזדמנות נוספת ויצירת הרתעה) נפגמת בהיותה לא מאוזנת ולא שומרת על היחס ההולם שבין העבירה לבין העונש שיש להטיל בגינה. במקרה דנא, על נאשם 2 הוטלו כאמור 3 שנות מאסר באופן מותנה, בגין מעשים שביצע בשנת 2005, ולדעת הסניגורית, מאחר שהוא ביצע את העבירות במסגרת התיק הזה לקראת סיום תקופת התנאי, מדובר בתוצאה בלתי מידתית שעל בית המשפט להתחשב בכך בבואו לגזור את עונשו.

אשר למדיניות הענישה הנהוגה, ב"כ נאשם 2 הגישה מספר פסקי דין, אשר לשיטתה רלוונטיים לענייננו. כפי שקבעתי לעיל, אתיחס לכלל הפסיקה שהוגשה לעיוני בפרק הרלוונטי בהכרעה.

אשר ל**נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה**, גם הסנגורית הפנתה לגזר דינו של נאשם 2 במסגרת התיק הקודם וביקשה מבית המשפט לבחון את הנסיבות שנלקחו בחשבון אז ולקבלם גם היום. עוד הוסיפה כי הנאשם נשוי ואב ל-4 ילדים. אחד מילדיו חלה בתת תזונה וממשיך לסבול ממנה ברמה מסוימת גם היום. הוא התגורר עם משפחתו בדירת חדר שכורה ברמאללה, בתנאים קשים, ולאחר שחרורו מהמאסר הקודם הוא ניסה לפרנס עצמו ולחזור למוטב, כאשר הוא ומשפחתו היו במצב כלכלי קשה של חרפת רעב ותנאי עוני קיצוניים. לשיטתה, העובדה כי הוא ביצע את העבירות בסמוך לסיום תקופת התנאי מחזקת את טענותיה שעשה כן מאחר שהיה צריך לפרנס את משפחתו ולכן נכנס לישראל שלא כדין. עוד טענה, כי אמנם הנאשם ניהל את הגנתו, אך ציינה כי עשה כן מאחר שהיה קושי לסיים את התיק "לבד" והוא חש שותפות גורל עם נאשם 1, אשר מנעה ממנו להגיע להסדר באופן בלעדי. לטענתה, מאסרו של הנאשם יפגע באופן משמעותי במשפחתו שכן בהעדרו לא יהיה מי שיפרנס את משפחתו. לדבריה אין לאשת הנאשם שום אפשרות לפרנס את עצמה.

בנסיבות אלה, טענה ב"כ נאשם 2 כי מתחם העונש ההולם בגין האירוע שבו הורשע הנאשם עומד בין 3 ל-5 שנות מאסר בפועל. לאור כך שנאשם 2 לא נהג ברכב ויש לכך לשיטתה משמעות לגבי העבירה של סיכון חיי אדם, לאור חלוף הזמן והעובדה שלא מדובר ברצידיביסטה, עתרה הסניגורית לעונש באמצע מתחם הענישה, לאחר הפעלת המאסר המותנה.

דבר הנאשמים

9. **נאשם 1** בדברו האחרון, אמר כי הורשע שלא בצדק שכן לא עשה דבר ממה שיוחס לו. אין לו קשר לאירוע עצמו אלא רק היה במקום.

10. **נאשם 2** בדברו האחרון ציין כי מצבו לא קל בכלא כאשר הוא רחוק מהמשפחה ואינו זוכה להרבה ביקורים. עוד הוסיף כי מעצרו הנוכחי שינה אותו והוא היום לוקח חלק ב-2 קבוצות טיפוליות של שליטה וניהול כעסים. לדבריו, כשאדם נכנס לכלא זה לא סוף העולם אבל צריך ללמד אותו כיצד לצאת ולחזור לשגרה. כשהוא שוחרר מהמאסר במסגרת התיק הקודם לא היה מי שיכווין ויסייע לו עם משפחתו וילדיו והוא מקווה שהפעם זה ישתנה.

דין והכרעה

ארוע אחד או מספר ארועים?

11. בטרם קביעת מתחם הענישה, בהתאם לסעיף 40ג לחוק על בית המשפט לקבוע האם מדובר ב**אַרוע אחד** ("ס"ק א) שבגין כלל העבירות שבוצעו יש לקבוע מתחם עונש אחד, או שמא מדובר ב**כמה אַרועים** ("ס"ק ב), שאז יש לקבוע מתחם לכל אַרוע, ולקבוע האם יש לגזור עונש נפרד בגין כל אַרוע (ומידת החפיפה בין העונשים, אם בכלל), או שיש לקבוע עונש כולל.

במקרה שלפנינו, הנאשמים נכנסו לישראל, כשעצם הכניסה הייתה שלא כדין, ובנוסף, הכניסה נעשתה במטרה לגנוב רכב ולהכניסו לשטחי הרשות הפלסטינאית. לאחר ביצוע השוד, המתין לנאשמים מחסום משטרה בכיוון צומת שילת מזרח. אז ביצעו הנאשמים עבירה נוספת - של סיכון חיי אנשים במזיד בנתיב תחבורה, בעודם מזגזגים בין נתיבים, פורצים את המחסום ומתנגשים במספר כלי רכב. ב"כ המאשימה טענה כי מדובר בשני אירועים נפרדים אשר בגינם יש לקבוע שני מתחמי ענישה נפרדים (לטענתה - עבירת השב"ח אינה אָרוּע נפרד). מנגד, ב"כ הנאשמים סבורים כי נסיבות האירוע מובילות למסקנה כי מדובר באָרוּע אחד, שבו מספר עבירות, ועל כן יש לקבוע מתחם אחד.

סבורני שיש לקבל את עמדת ההגנה, לאור פסיקתו של בית המשפט העליון הקובעת כי את תחומיו של ה"אָרוּע" יש לקבוע בהתאם למבחן "הקשר ההדוק", שלפיו עבירות שיש ביניהן קשר הדוק ייחשבו לאָרוּע אחד (ר' ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל [29.10.14] [עניין ג'אבר]; ע"פ 5643/14 עיסא נ' מדינת ישראל [23.6.15]). אין חולק כי בין העבירות קיים קשר הדוק. תחילה, נכנסו הנאשמים לישראל כדי לבצע עבירה. בהמשך ביצעו את השוד, ואחר כך את עבירת סיכון חיי אנשים בנתיב תחבורה (וגם נהיגה בקלות ראש, שבה הורשע נאשם 1 בלבד), שהתרחשה בעקבות אירוע השוד ובשל רצונם של הנאשמים שלא להיתפס על ידי רשויות החוק. אחד המבחנים שנקבעו בפסיקה ל"קשר הדוק", הוא האם ביצועה של עבירה אחת נועד לאפשר את ביצוע העבירה האחרת או את ההימלטות לאחר ביצועה (ע"פ 1261/15 מדינת ישראל נ' דלאל [3.9.2015] [עניין דלאל], פסקה 22). זהו, לדעתי, הקשר בין "פרקי האָרוּע" השונים כאן, ולפיכך, מדובר, לטעמי, באָרוּע אחד "מתגלגל". הדוגמא של המלטות תוך ביצוע עבירות מובאת כדוגמא לקשר הדוק גם בעניין ג'אבר (פסקה 5 לחוות דעתה של כבוד הש' ברק-ארז) וגם בעניין דלאל (פסקאות 29 - 30 לחוות דעתו של כבוד הש' סולברג).

בעניין זה חשוב לשים לב, כי הקביעה שמדובר באָרוּע אחד, הכולל מספר עבירות, יש בה כדי להשליך על בחינת הפסיקה הרלוונטית. במצב דברים זה, יש להבין כי לדוגמא - פסקי דין המתייחסים למקרים שבהם מדובר על שב"ח ושוד בלבד, אינם משקפים את הענישה הראויה כשלא הוצגה עבירה של סיכון חיי אנשים; שוד שבוצע על ידי מי שאינו שב"ח יצדיק מתחם אחר, וכו'.

הערך החברתי שנפגע

12. הערכים החברתיים המוגנים שנפגעו מביצוע העבירות הסזכות האדם לשלמות גופו ונפשו, גם כשהוא עוסק במשלח ידו. כמו כן נפגעה גם זכות הקניין של המתלונן, עת לקחו הנאשמים את המונית המשמשת לו מקור פרנסה. לאלה יש להוסיף את הערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה מהעבירה של סיכון חיי אנשים בנתיב תחבורה, שעיקרם הוא שמירה על חיי אדם, בטיחות הנסיעה בכבישים וציות לחוק ולגורמי אכיפתו. אלו גם הערכים שנפגעו בעת ביצוע העבירה של נהיגה בקלות ראש, ומשכך לא ארחיב על כך. הערכים שנפגעו מביצוע העבירה של שהייה בלתי חוקית, הם בראש ובראשונה שמירה על הסדר הציבורי והגנה על ביטחון הציבור וביטחון המדינה. לערכים אלה מצטרפת גם זכותה של מדינת ישראל לקבוע מי יכנס בשעריה ומי ישהה בתחומה ולמנוע מזרים משיקולים שונים (כלכליים, תעסוקתיים, ועוד) להימצא בה.

מידת הפגיעה בערך המוגן

13. אני סבורה כי מידת הפגיעה בערכים המוגנים שפורטו לעיל היא גבוהה. עבירת השוד בנסיבות מחמירות שביצעו הנאשמים חמורה מעצם טיבה, אך חומרתה הוגברה בשל נסיבות ביצועה, קרי: העובדה שבוצעה בצוותא, כלפי נהג מונית, תוך שימוש באלימות פיזית, באמצעות אגרופים. מעשי שוד כלפי נהגי מוניות הפכו לתופעה נפוצה, אשר מעמידה בסיכון את נהגי המוניות המחויבים על פי דין לתת שירות לכל נוסע באשר הוא. מעשי הנאשמים פגעו במתלונן באופן ישיר הן פיזית אך בעיקר קניינית, שכן הם לקחו ממנו את מקור פרנסתו ואת היכולת לבצע את עבודתו גם בעתיד. אמנם - העבירה לא בוצעה אגב שימוש בנשק (חם או קר), ועל כן אינה במדרג החומרה הגבוה ביותר, אך גם ההתנפלות בצוותא על המתלונן, תוך מתן אגרופים, חמורה דיה. לגבי העבירה של סיכון חיי אדם: לא בכדי סברו השוטרים במקום כי מדובר בלא פחות "מפיוגוע דריסה" (דבריו של השוטר שמוש בעדותו). ב"כ נאשם 1 טען כי המאשימה הגזימה בתיאורה זה, אך אין בידי לקבל זאת, נוכח ארועים שהתרחשו, למרבה הצער, בתקופה האחרונה (גם עובר לקרות המקרה מושא כתב האישום) במדינה: שעה שרכב עושה את דרכו במהירות לתוך מחסום משטרת, מזגזג בין נתיבים, פוגע במכוניות בדרכו ומתנגש במהירות ברכב אשר גורם לו לעצירה, והכל - על רקע המצב הבטחוני השורר במדינה, המחשבה כי מדובר ב"פיוגוע דריסה" לא הייתה מופרכת. אני סבורה כי מדובר באירוע מסכן חיים חמור ומידת הפגיעה בעקבותיו היא גבוהה ביותר. כך גם עבירה של שהייה בלתי חוקית בישראל: הנאשמים לא נכנסו לישראל שלא כדין על מנת להתפרנס בצורה לגיטימית, ומשכך - מעבר לעובדה שעברו על החוק בעצם הכניסה, אזי הסיבה שבגינה נכנסו לישראל הייתה על מנת לבצע פשעים בתושבי מדינת ישראל, ומשכך היא מהווה פגיעה גבוהה באותם ערכים מוגנים.

נסיבות שקשורות בביצוע העבירה

14. תכנון שקדם לביצוע העבירה: חרף הכחשתם של הנאשמים (גם היום) את ביצוע העבירות שבהן הורשעו (מלבד שהייה בלתי חוקית בישראל, שבה הודו), מתוך הראיות עולה כי למעשיהם קדם תכנון קודם, מפורט ומדוקדק, שבו החליטו הנאשמים מי יעצור את המונית ומי ימתין לה בנקודת המפגש. עצם העובדה שלנאשמים עבר משותף, בעבירות זהות, מלמד על כך שהם לא נפגשו במקרה, אלא תכננו את הכניסה לישראל שלא כדין ואת השוד. התנהגות הנאשמים לאחר ארוע השוד מלמדת אף היא על כוונתם לצאת משטחי מדינת ישראל לאחר ביצועו, ויש גם בכך כדי ללמד כי מדובר בארוע שתוכנן מראש.

15. חלקם של הנאשמים בארוע: לכל אחד מן הנאשמים היה חלק מסוים בארוע, כשלכאורה חלקו של נאשם 1, שיצא אל הדרך עם נהג המונית כבר מתחילת הדרך, וגם נהג בה לאחר הארוע, חלק גדול יותר. ואולם, הלכה למעשה מדובר בתפקידים שונים של מבצעים בצוותא, כאשר אני סבורה כי חלקם של שניהם היה זהה. השוני המשפטי היחיד מתבטא בכך שרק נאשם 1 נהג בפועל במונית, ועל כן יוחסה לו בנוסף גם עבירה של נהיגה בקלות ראש. מאחר שהנאשמים הכחישו לכל אורך המשפט כי ביצעו את המיוחס להם, גם לא העלו כל טענה שלפיה אחד מהם היה הדומיננטי יותר, או כי מי מהם הוא זה שהגה את התכנית. להיפך: הנאשמים טענו כי אינם מכירים ונוכחותם בארוע מקרית. אני אף מוצאת לדחות את טענתה של ב"כ נאשם 2 לפיה מאחר שנאשם 1 נהג, חלקו בארוע גדול יותר. כפי שקבעתי בהכרעת הדין (פסקה 33) גם את העבירה של סיכון חיי אנשים בנתיב תחבורה הנאשמים ביצעו בצוותא, ואין מקום לעשות הפרדה מלאכותית במקטע זה של הארוע רק מאחר שהלכה למעשה נאשם 1 הוא זה שנהג.

16. נזק פוטנציאלי ונזק קונקרטי: אין חולק כי הנזק הפוטנציאלי שיכול היה להתרחש, הן בארוע השוד, הן בארוע סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה - הוא גדול מהנזק שאירע בפועל. כאשר אדם מתכוון לשדוד אדם אחר, עליו לקחת

בחשבון את מכלול הנזקים שיכולים להתרחש, מקום שבו בעל הרכוש מתנגד ומבקש לבצע פעולה מנע נגד שודדו, שאז הדבר יכול להוביל לשימוש באלימות חמורה. כך גם התוצאה של נהיגה מסוכנת בנתיב תחבורה, אשר יכולה בקלות להסתיים באסון. במקרה דנן, אמנם המתלונן נס על נפשו לאחר פעולות האלימות שביצעו בו הנאשמים באמצעות אגרופיהם, אך מתצהיר נפגע העבירה עולה כי מעבר לנזק הפיזי שאירע למתלונן, הוא סובל גם היום מחרדות ואובחן כלוקה בפוסט טראומה [תע/1]. עוד עלה, כי מאז הארוע הוא מתקשה לפרנס את משפחתו ומכך מצבו הכלכלי הורע. זאת ועוד, כתוצאה מנסיעתם המסוכנת של הנאשמים נגרמו נזקים לרכוש - הן למונית, ששמאי הרכב הגדירה במצב של "אבדן כללי" [ר' ת/23], הן למכוניותיהם של עוברי האורח ששהו באותה עת בכביש ונפגעו כפי שמתואר בת/18-22 ות/56, הן לניידת המשטרה שעמדה בסמוך למחסום [ר' ת/49].

17. אשר לסיבות שהביאו את הנאשמים לבצע את העבירה: אין חולק כי מעשי הנאשמים בוצעו בשל בצע כסף וממניע כלכלי גרידא. כך עולה מנסיבות העניין, ומאחר שהנאשמים מכחישים את מעורבותם, הם גם לא הציעו הסבר אחר.

מדיניות הענישה הנהוגה

18. המחוקק קבע את העונשים הבאים לצד העבירות שבהן הורשעו הנאשמים:

שוד בנסיבות מחמירות - עונש מקסימאלי של 20 שנות מאסר;

סיכון חיי אנשים במזיד בנתיב תחבורה - עונש מקסימאלי של 20 שנות מאסר;

שהייה בלתי חוקית בישראל - עונש מקסימאלי של 12 חודשי מאסר.

נהיגה בקלות ראש (עבירה נוספת שבה הורשע נאשם 1) - עונש מקסימאלי של 24 חודשי מאסר.

19. כל אחד מהצדדים הפנה לפסקי הדין התומכים בעמדתו העונשית. אציין כי לאחר עיון בפסקי הדין שהוגשו מטעם ההגנה, מרביתם מתייחסים למקרים הכוללים רק חלק מהעבירות שיוחסו לנאשמים, כאשר העבירה העיקרית - שוד מונית בנסיבות מחמירות - לא הייתה חלק מאותה פסיקה (למשל עבירה של סיכון חיי אדם, חבלה בכוונה מחמירה והפרעה לשוטרים; עבירה של ניסיון שוד כספי פדיון חברת "סופר ברקת" וסיכון חיי אדם; עבירת שוד קשישה בביתה וכניסה לישראל שלא כדין; שוד סניף דואר באופנוע, ועוד). לפיכך, בהמשך לדברים שצינתי לעיל בנוגע לקביעה כי מדובר בארוע אחד הכולל מספר עבירות, לא מצאתי כי יש באותם פסקי דין כדי ללמדני על אודות מדיניות הענישה הנהוגה במקרה כשלנו. משכך, אין בכוונתי להתייחס אל פסקי הדין הללו, ואביא את פסקי הדין שמצאתי כי הם רלוונטיים - הן כאלה שאליהם הפנו הצדדים, הן פסיקה נוספת המתייחסת לארוע של שוד מונית (עם או בלי סיכון חיי אדם או שב"ח). אציין, כי במספר מקרים (כפי שיובהר להלן), התברר שהצדדים (גם התביעה וגם ההגנה) הפנו לפסק דין של בית המשפט המחוזי, שעליו הוגש ערעור שכבר הוכרע. אין צורך להבהיר, כי ראוי היה לבדוק נקודה זו ולהפנות לפסק הדין של בית המשפט העליון.

א. המאשימה הפנתה לפסק הדין **בעניין נאיף**, שם בית דחה המשפט העליון את ערעור המערער על חומרת

עונשו. המערער הורשע על יסוד הודאתו בכך שבשעות הערב, ביחד עם שני נוספים, עלה למונית, הובילה לסמטה, תקף ביחד עם האחרים את נהג המונית עד שהאחרון נמלט, ואז הסתלקו המערער והנוספים עם המונית. המערער הורשע הן בביצוע שוד בנסיבות מחמירות, הן בשהייה בלתי חוקית בעודו תושב השטחים. בית המשפט העליון הותיר את עונשו של המערער, שעמד על **5 שנות מאסר**, על כנו, ולא מצא כי נתוני האישיים של המערער ונסיבותיו כפי שהובאו בפניו (חלקו בביצוע המעשים, נטען שהיה פסיבי, ומצוקה כלכלית קשה) מצדיקים את התערבותו. יובהר כי פסק הדין אינו דומה לגמרי לענייננו, מאחר שלא יחסה למערער בתיק זה עבירה של סיכון חיי אדם. מצאתי לאזכרו מאחר שקביעותיו מתייחסות באופן נרחב לענישה בעבירת שוד מונית, ונסיבות ביצוע העבירה דומה מאוד לענייננו.

ב. המאשימה הפנתה לע"פ 2198/15 **אלמטור נ' מדינת ישראל** [20.12.15], שם קיבל בית המשפט העליון את ערעור המערער על חומרת עונשו והפחית שתי שנות מאסר מעונשו, אשר עמד על 10 שנות מאסר בגין הרשעתו על פי הודאתו בכניסה לישראל ללא היתר, שוד מונית, סיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה ונהיגה בשכרות. בית המשפט העליון עמד על חומרת התנהגותו של המערער אשר התבטאה, בין היתר, בעובדה כי המערער שדד את המונית בעודו נחזה להיות מוגבל הליכה וניצל את ליבו הטוב של נהג המונית, אשר ביקש לסייע לו ויצא מהמונית על מנת לרכוש עבורו מוצרים. המערער לא הסתפק בכך ושדד את המונית אגב נהיגה בה כאשר נהג המונית, מתוך ניסיון נואש למנוע את מעשיו של המערער, תלוי על דלתה. בית המשפט העליון הקל בעונשו משני טעמים: האחד, העונש הכולל שהושת עליו חורג יתר על המידה באופן שמצדיק התערבות; השני, כוונתו של המערער להשתלב בטיפול גמילה מסמים וסיכויי הטובים להצליח בהליך זה. משכך עונשו של המערער הועמד על **8 שנות מאסר בפועל** לצד עונשים נלווים.

ג. עוד הפנתה המאשימה לת"פ (מחוזי מרכז) 40327-09-13 **מדינת ישראל נ' מצלח** [14.9.14], שם הרשיע בית המשפט את הנאשם, לאחר שמיעת ראיות, בעבירה של שוד מונית בצוותא ונהיגה ללא רישיון נהיגה. בית המשפט עמד על חומרת נסיבות ביצוע העבירה שהתבטאה, בין היתר, באלימות שהופעלה כלפי נהג המונית - אדם בן 70, התכונן המוקדם והחבירה בצוותא. בית המשפט קבע כי מתחם העונש ההולם נע **בין 5 ל-8 שנות מאסר בפועל**. אשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה בית המשפט לקח בחשבון את גילו של הנאשם ועברו הפלילי המכביד, הכולל עבירות דומות והשית על הנאשם **6 וחצי שנות מאסר**, לצד עונשים נלווים.

ואולם בדיקה שביצענו במאגרי המידע המשפטיים העלתה כי הנאשם הגיש ערעור על גזר דינו, אשר נשמע במסגרת ע"פ 7220/14 **מצלח נ' מדינת ישראל** [26.10.15]. בית המשפט העליון קיבל באופן חלקי את ערעורו והפחית את עונשו ל-**70 חודשי מאסר** בשל עקרון אחידות הענישה בין נאשמים (על שותפו לביצוע העבירות הוטל עונש של 40 חודשי מאסר, ונסיבותיו אינם דומות). יובהר כי בית המשפט העליון קבע כי העונש שהושת על המערער אינו בלתי ראוי, ובכך אישר את מתחם העונש ההולם שקבע בית משפט קמא.

ד. המאשימה הפנתה לת"פ (מחוזי מרכז) 16319-01-13 **מדינת ישראל נ' אומנסקי** [31.7.13], שם

הורשע הנאשם על יסוד הודאתו בביצוע שוד מונית באמצעות נשק קר, שיבוש הליכי משפט ועבירות תעבורה. בית המשפט קבע כי מתחם העונש ההולם לעבירה של שוד בנסיבות מחמירות **נע בין 5 ל-8 שנות מאסר בפועל**. בית המשפט לקח בחשבון את העובדה כי הנאשם נטל אחריות על מעשיו, הודה והביע חרטה, נסיבות חייו הקשות כפי שתוארו בהרחבה בתסקיר ועברו הפלילי המכביד של הנאשם, בין היתר, גם בעבירות דומות. לאור כל האמור השית בית המשפט על המערער עונש של **6 שנות מאסר בפועל**, לצד עונשים נלווים והפעלת מאסר מותנה.

בדיקה שביצענו במאגרי המידע לימדה שהמערער לא השלים עם עונשו, ערער על גזר דינו במסגרת ע"פ 6265/13 **אומנסקי נ' מדינת ישראל** [5.3.15], ובית המשפט העליון קיבל באופן חלקי את ערעורו והפחית מעונשו 6 חודשי מאסר בפועל, בכדי לעודדו להמשיך את הליך השיקום שבו הוא מצוי. משכך עונשו של המערער הועמד על **5 וחצי שנות מאסר בפועל**. יתר רכיבי העונש נותרו על כנם.

ה. המאשימה הפנתה לת"פ (מחוזי ירושלים) 12825-07-11 **מדינת ישראל נ' מוחטב ואח'** [13.2.12], שם הורשעו הנאשמים על יסוד הודאתם במסגרת הסדר טיעון בשוד מונית בנסיבות מחמירות, ונאשם 1 הורשע בנוסף גם במעשי פזיזות ורשלנות ונהיגה ללא רישיון. בית המשפט עמד על חומרת מעשי הנאשמים בביצוע עבירה שוד מונית באמצעות נשק קר (סכין) ואף עמד על הצורך להשית בעבירות אלו מאסר ממושך. בית המשפט לקח בחשבון את הודאתם של הנאשמים, לקיחת האחריות והבעת החרטה, עברם הפלילי והשוני הקיים בין הנאשמים - הן בחלקם בביצוע העבירות, הן בעבירות הנוספות שבהן הורשע נאשם 1 בלבד. בית המשפט השית על נאשם 1 - **7 שנות מאסר**, ועל נאשם 2 - **5 וחצי שנות מאסר**, לצד עונשים נלווים והפעלת מאסרים מותנים.

גם כאן בדיקה במאגרי המידע המשפטיים העלתה כי הנאשמים הגישו ערעור על חומרת העונש ובית המשפט העליון בע"פ 2605/12 מוחטב ואח' נ' מדינת ישראל [5.3.13], קיבל את ערעורם והפחית את עונשו של נאשם 1 ל-6 שנות מאסר, ושל נאשם 2 ל-54 חודשי מאסר. יתר רכיבי העונש נותרו על כנם.

ו. בע"פ 348/12 **מדינת ישראל נ' פלוני** [2.4.12], קיבל בית המשפט העליון את ערעור המדינה והחמיר את עונשו של המשיב, כך שנגזרו עליו **30 חודשי מאסר** חלף 24 חודשי המאסר. המשיב הורשע על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון בביצוע שוד מונית מזוין, באמצעות גז מדמיע יחד עם אדם אחר. לאחר ביצוע השוד נמלטו המשיב והאחר עם המונית ממקום האירוע ולאחר זמן מה התקיים מרדף משטרתי שבמסגרתו סיכן המשיב חיי אדם בנתיב תחבורה. עוד יצוין כי המשיב נכנס לישראל ושהה בה שלא כדין. בית המשפט העליון עמד על חומרת המעשים המיוחסים למשיב, והתייחס לנסיבותיו האישיות - קטין על סף בגירות, נעדר עבר פלילי, הודה במיוחס לו ולקח אחריות חלקית על מעשיו. בית המשפט לא קבע מתחם ענישה (תיקון 113 לחוק טרם נכנס לתוקפו, וממילא היה מדובר בקטין, שעליו לא חל התיקון), אולם ברור לחלוטין כי הצעה למתחם, שמתחיל מתחת ל-3 שנות מאסר, אינה יכולה לבוא בחשבון.

ז. ב"כ נאשם 1 הפנה להליך שהתנהל בבית המשפט המחוזי בחיפה (במסגרת ת"פ 12037-01-09), בגין

שוד רכב בחבורה, סיכון חיי אדם ועבירות תעבורה. אלא שגם כאן, מצאנו במאגרי המידע כי הוגש ערעור. לפיכך מן הראוי להפנות להליך בבית המשפט העליון, ב-ע"פ 1387/10 **מוסטפא נ' מדינת ישראל** [4.5.11], שם נדחה ערעורו של המערער ועונשו - **6 שנות מאסר בפועל** - נותר על כנו, לצד עונשים נלווים. יובהר כי באותו מקרה לא דובר בשוד מונית, אלא שוד של רכב פרטי, והמערער הודה בביצוע המיוחס לו במסגרת הסדר טיעון. ב"כ הנאשם טען כי מדובר באירוע חמור מהאירוע בעניינינו לאור העובדה כי מעבר לשוד הרכב נגנבו מהמתלונן גם משאבות שעלותן למעלה מ-200 אלף ₪.

ח. ב"כ נאשם 1 הפנה גם ל-ת"פ (מחוזי מרכז) 4806-05-10 **מדינת ישראל נ' אבו צביח** [17.2.11], שבו הורשע הנאשם על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון בביצוע שוד מונית, סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה ועבירות תעבורה. בניגוד למקרה דנא, שם מדובר בנאשם צעיר, כבן 20, נורמטיבי, נעדר עבר פלילי, אשר לקח אחריות על מעשיו והביע חרטה, והיה בעניינו תסקיר חיובי. זאת ועוד: הנאשם שם ביצע את העבירה לבדו וללא שימוש באלימות פיזית, אלא באיום מילולי בלבד, ובהיותו תחת השפעת אלכוהול. בנסיבות אלו גזר בית המשפט על הנאשם **36 חודשי מאסר בפועל** לצד עונשים נלווים. על גזר דין זה לא הוגש ערעור על ידי מי מהצדדים. איני סבורה כי העונש במקרה זה יכול לשמש אבן בוחן בעניינינו, שכן נסיבות ביצוע העבירה, כמו גם נסיבותיו האישיות של הנאשם, שונות מאד מעניינינו. עוד יש לזכור, שפסק הדין ניתן עוד בטרם נכנס לתוקפו תיקון 113 לחוק, אך מתוך לשון ההנמקה (הדגשת העובדה שהנאשם על סף גיוס לצה"ל, הדגשת החרטה והדגשת גילו הצעיר), נראה שבית המשפט גזר עונש, שביטא התחשבות רבה בשיקולי שיקום (ובשפתו של תיקון 113, מהווה חריגה לקולה מהמתחם).

20. אשר למדיניות הענישה בעבירה של שהייה בלתי חוקית בישראל, הצדדים לא הפנו את בית המשפט לפסיקה מטעמם. מן הסתם, גם הם סברו כי עבירה זו, בתוך מסכת העבירות החמורות שבהן הורשעו הנאשמים, אין לה תוספת סגולית משמעותית לעונש. משכך, אתייחס רק בקצרה למספר פסקי דין מן העת האחרונה בעבירה זו: רע"פ 766/16 **ברכאת נ' מדינת ישראל** [2.2.16] בית המשפט העליון אישר מתחם ענישה שנע **בין מאסר מותנה לבין מספר חודשי מאסר בפועל** בעבירה זו. בית המשפט דחה את ערעורו בקובעו כי עונש של 45 ימי מאסר בפועל הוא עונש הולם בנסיבות ביצוע העבירה ונסיבותיו של המערער; רע"פ 3677/13 **אלהרוש נ' מדינת ישראל** [8.12.14], בית המשפט קבע מתחם ענישה שנע בין **מאסר מותנה ל-5 חודשי מאסר בפועל** על עבירה ראשונה של כניסה לישראל שלא כדין לצורכי עבודה וללא עבירות נלוויות. בסופו של יום עונשם של המערערים הועמד על מאסרים מותנים. כמובן שהמקרה שבפנינו אינו דומה כלל ועיקר, אך מצאתי לנכון להביאו על מנת להבין מהי מדיניות הענישה כאשר מדובר בנסיבות "מינימאליות".

קביעת מתחם העונש ההולם

21. בהתחשב בכל השיקולים שפורטו לעיל, ובעיקר בנסיבות החמורות שבהן בוצעו העבירות, בהתחשב בענישה הנוהגת, ולאור הנזקים שגרמו מעשי הנאשמים הן למתלונן, הן לעוברי האורח, אני קובעת מתחם שלפיו, בארוע שבו שב"ח מבצע שוד בנסיבות מחמירות, ובהמשך מסכן חיי אדם, עונש המאסר ינוע בין 4 ל-8 שנות מאסר בפועל, **הכל - לצד עונשים נלווים כגון מאסר מותנה, קנס ופיצוי**. העובדה שנאשם 1, שנהג במונית, הורשע גם בעבירה נוספת של נהיגה בקלות ראש לא תשפיע על עונש המאסר, אך תבוא בידי ביטוי בהטלת רכיב כספי נוסף על נאשם 1,

בגין הנזקים שגרם אגב ביצוע עבירה זו.

האם יש הצדקה לחרוג מן המתחם?

22. במקרה שלפניי לא מצאתי שיש שיקולים, לא לחומרה ובודאי שלא לקולא, לחריגה מהמתחם. השיקולים העיקריים המצדיקים חריגה ממתחם הענישה הם - כמצוות המחוקק בסעיף 40ג(ב) לחוק - שיקוליי שיקום או הגנה על שלום הציבור. ראשית, הסניגורים לא בקשו לשלוח את הנאשמים לשירות המבחן על מנת לקבל תסקיר בעניינם. יש להניח שסברו, שלא יהיה בכך בכדי להועיל להגנתם. שנית, גם היום נאשם 1 ממשיך לעמוד על חפותו ואינו משלים עם הכרעת דינו, כך שלבטח לא ניתן לקבוע כי חלים שיקולי שיקום כלשהם. מהצד האחר - מעשי הנאשמים חמורים ביותר, אך לא מצאתי כי מדובר במקרה כה חמור אשר מצדיק לחרוג ממתחם העונש בשל הגנה על שלום הציבור.

קביעת העונש בתוך המתחם

23. אשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות, גם בעניין זה הצדדים היו חלוקים ביניהם, כך שהמאשימה ביקשה לקבוע את עונשם של הנאשמים בחלקו העליון של מתחם העונש, ואילו ב"כ הנאשמים ביקשו לקבוע אותו בחלקו התחתון. אתייחס לכל אחד מן הנאשמים באופן נפרד:

נאשם 1 - תחילה אציין כי ב"כ הנאשם ביקש שאלמד על נסיבות חייו ומשפחתו של הנאשם מתסקיר שירות המבחן שהוגש בעניינו במסגרת התיק הקודם, שנכתב לפני למעלה מעשור. איני רואה עין בעין עם עמדת הסנגור, שלפיה המצב שהיה אז רלוונטי גם היום, וכי עלי להניח שמצב הנאשם ומשפחתו נותר ללא שינוי (לטוב או לרע). מכיוון שמדובר בתקופת זמן ארוכה וממושכת, יש לקבל את האמור בתסקיר כנכון לשעתו, דבר שלטעמי משליך על המשקל שניתן לתת לו - אם בכלל. העובדה שהסנגור לא סבר כי יש מקום לבקש תסקיר עדכני מלמדת כי לא חשב שהדבר יוכל להועיל למרשו.

הנסיבות הרלוונטיות בעניינו של נאשם 1:

הפגיעה של העונש בנאשם, לרבות בשל גילו: מעבר לפגיעה הטבעית המתלווה לענישה בפלילים, לא הובאו בפניי נסיבות מיוחדות שבעטיין תגרם לנאשם פגיעה בשל גזירת העונש. ודוק, הנאשם מאורס, בן 33 ואיני יודעת במה עסק, אם בכלל, בטרם מעצרו במסגרת התיק דנא. מדובר במי שנשא כבר עונש מאסר ממושך, ולכן איני מוצאת שתגרם פגיעה מעבר לפגיעה "הרגילה";

אשר לפגיעה של העונש במשפחתו של הנאשם: בתסקיר שירות המבחן בתיק הקודם צוין כי משפחתו של הנאשם מונה 11 נפשות והם מתגוררים בתנאי דיור צפופים וקשים מאוד בעיר רמאללה. עוד צוין כי הנאשם הוא האחראי על פרנסת המשפחה, עקב מצבם הבריאותי הקשה של הוריו ושניים מאחיו הצעירים אשר סובלים ממומים. זאת ועוד, יחסי הוריו התערערו והם היו מצויים, אז, בהליכי גירושין. לא הובא כל מסמך שיכול היה ללמד האם אלה עדיין פני הדברים, ולכן ניתן להתחשב באמירות אלה באופן מוגבל ביותר;

הנזקים שנגרמו לנאשם מביצוע העבירה: כפי שעלה בחומר הראיות, ובהרחבה בהכרעת הדין, לאחר התנגשות

המונית ברכב הג'יפ (דבר אשר הוביל לעצירתה) החל הנאשם להימלט מכוחות המשטרה שהיו במקום, ובמהלך הימלטותו נורה ברגלו. ב"כ הנאשם טען כי הנאשם סובל עד היום מכאבים וכי הקליע עדין מצוי ברגלו, משכך על בית המשפט להתחשב בנזק שנגרם לנאשם עת ביצע את העבירה. כפי שקבעתי בהכרעת הדין, השוטר, רפאל שמיר, ירה בפלג גופו של הנאשם לאחר שזה נמלט מהשוטרים ולא עצר גם לאחר שבוצע ירי באוויר על ידי שוטר אחר (שמוש). אין חולק כי החלמה מירי אינה קלה והשפעתה על בריאותו של אדם יכולה ללוותו במשך כל חייו, ולמרות שהנאשם הביא את הדבר על עצמו בשל התנהלותו **לאחר ביצוע העבירות**, אתן לעניין זה משקל מסוים;

נטילת האחריות של הנאשם על מעשיו, וחזרתו למוטב או מאמציו לחזור למוטב: באף שלב במהלך ההליך הפלילי הנאשם לא נטל אחריות על מעשיו, לא הביע חרטה ולא עשה מאמץ כלשהו לחזור למוטב. גם היום הנאשם עומד על חפותו וטוען כי לא ביצע דבר מהמיוחס לו. מובן, כי זו זכותו, אך לא יוכל לבקש להנות, בשל כך, מהקלה הניתנת למי שנוטל אחריות ומביע חרטה; כך גם מיותר לציין כי הנאשם לא עשה דבר על מנת לתקן את תוצאות העבירה או לפצות בדרך כזו או אחרת את המתלונן ועוברי האורח, ומשכך לא ארחיב בעניין זה.

נאשם 2 - גם ב"כ נאשם 2 ביקשה שאלמד על נסיבות חייו ועל משפחתו של נאשם 2 מתסקיר שירות המבחן שהוגש בעניינו במסגרת התיק הקודם, **לפני למעלה מעשור**. גם בעניינו איני סבורה כי יש בכך בכדי ללמדני על מצבו היום, ומשכך יש לתת לכך משקל נמוך - אם בכלל. גם כאן אני מניחה שהעדר בקשה לקבל תסקיר עדכני מלמדת על כך שהסנגורית לא חשבה שיהיה בכך כדי להועיל למרשה.

הנסיבות הרלוונטיות בעניינו של נאשם 2:

הפגיעה של העונש בנאשם, לרבות בשל גילו: נכון להיום, הנאשם בן 40, נשוי ואב ל-4 ילדים. גם בעניינו לא מצאתי נסיבות מיוחדות שבעטיין תגרם פגיעה בנאשם בשל גזירת העונש, מעבר לפגיעה הטבעית המתלווה לענישה בפלילים. ב"כ הנאשם טענה כי מאז שחרורו מהמאסר במסגרת התיק הקודם הנאשם ניסה לפרנס את משפחתו. בטיעונים לא מצאתי במה הנאשם עסק ומשכך איני יודעת מה יכולה להיות השפעת המאסר על עיסוקו;

אשר לפגיעה של העונש במשפחתו של הנאשם: בתסקיר שירות המבחן בתיק הקודם צוין כי עובר למעצרו התגורר הנאשם עם משפחתו בדירת חדר שכורה ברמאללה, בתנאי צפיפות ועוני קשים. ב"כ הנאשם טענה כי תנאים אלו חלים גם היום, כאשר המשפחה נמצאת בחרפת רעב. עוד צוין בתסקיר כי מאז פטירת אביו, היה הנאשם האחראי על פרנסת הבית. זאת ועוד, מצבה הבריאותית של אמו לא היה טוב והיא נאלצה לעבור ניתוח להוצאת כליה בשל מחלה ממארת. עוד צוין כי בנו הבכור (בן 8 אז) סבל מבעיות בריאותיות בשל תת תזונה, ולטענת הסניגורית גם היום מצבו הבריאותי אינו שפיר. קצינת המבחן תיארה כי לאור מעצרו (הקודם) ילדיו של הנאשם סולקו מבית הספר מאחר שהמשפחה התקשתה בתשלום הלימודים. כאמור - מאחר שמדובר בתסקיר מלפני עשור, שלא נתבקש לגביו עידכון, איני יודעת מה מצב המשפחה מלבד טענת הסניגורית כי מצבם הכלכלי קשה מאוד. מעבר לכך - הנאשם הוא זה שהיה צריך, בראש וראשונה, להתחשב במשפחתו ובמצבה, בטרם החליט לבצע שוב עבירות חמורות שכאלה, בודעו מה מונח על כפות המאזניים;

נטילת האחריות של הנאשם על מעשיו, וחזרתו למוטב או מאמציו לחזור למוטב: כמו נאשם 1, גם נאשם 2 לא הביע חרטה על מעשיו ולא נטל אחריות כלשהי. נרמז כי אלמלא תחושת המחויבות של נאשם 2 לנאשם 1, היה מסיים

את עניינו עוד קודם, אך בכך אין לראות נטילת אחריות או הבעת חרטה. בשונה מנאשם 1, טען נאשם 2 כי כיום הוא עושה מאמצים לחזור למוטב ומשתתף בקבוצות לשליטה וניהול כעסים; גם נאשם 2 לא עשה דבר על מנת לתקן את תוצאות העבירה או פיצה בדרך כזו או אחרת את המתלונן ועוברי האורח.

אשר לעברם הפלילי של **שני הנאשמים**: כפי שתואר בהרחבה לעיל (ר' פסקה 5.א), לחובת הנאשמים עבר פלילי המתבטא בהרשעתם בתיק הקודם בעבירות זהות לעבירות דנא, מלבד סיכון חיי אדם (שכן בכל פעם הצליחו הנאשמים במשימתם ונמלטו עם המונית אותה שדדו לרמאללה). הנאשמים הורשעו ב-5 עבירות של שוד מוניות בנסיבות מחמירות, שאותן כאמור ביצעו בצוותא חדא, ויחד עם אדם נוסף (מלבד אישום 2). בכל אחד מן האירועים תואר כיצד הנאשמים נכנסו לישראל שלא כדין, הגיעו לתל אביב, עלו על מונית וביקשו להגיע לאזור ירושלים. בהגיעם למחוז חפצם תקפו הנאשמים את הנהג או הנהגת, הצליחו להשתלט על המונית ונמלטו עמה לרמאללה, כאמור. בגין התיק הקודם נדון נאשם 1 ל-7 שנות מאסר בפועל, ונאשם 2 נדון ל-8 שנות מאסר, מאחר שצירף תיק נוסף, שבמסגרתו הודה בשתי עבירות של שוד מזוין, חבלה חמורה בכוונה מחמירה ושהייה בלתי חוקית בישראל. כפי שעולה מהראיות שהגישה המאשימה, הנאשמים ביצעו את העבירות בתיק זה כעבור כמעט 3 שנים מיום שחרורם ממאסר בגין התיק הקודם. העובדה שהעבירות מושא תיק זה בוצעו שבועות לפני סיום התנאי, מלמדות עד כמה לא היה בו כדי להרתיעם.

24. נסיבה נוספת שתישקל במסגרת הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, היא הרתעה אישית של כל אחד מהנאשמים, והרתעת הרבים: בית המשפט עמד לא פעם על כך שמעשי הנאשמים מחייבים הטלת עונשי מאסר ממושכים, מתוך מתן משקל בכורה לשיקולי הגמול וההרתעה. הטלת עונשי מאסר מכבידים נובעת מהצורך להגן על נהגי המוניות אשר הפכו בשנים האחרונות לטרף קל לשודדים חסרי מצפון (ע"פ 8490/04 **עבידת נ' מדינת ישראל** [30.6.05]; וכן ע"פ 7777/05 **גיוסי נ' מדינת ישראל** [5.3.07], פסקה 4). כך גם ביחס לעבירה של סיכון חיי אדם: בע"פ 6757/11 **סעדין נ' מדינת ישראל** [16.10.12] קבע כבוד השופט ג'ובראן בהתייחס למי שנהג נהיגה פרועה בנסיון להמלט מהמשטרה: "המעשים המיוחסים למערער הם חמורים ביותר, והתנהגות שכזו צריכה לגרור ענישה משמעותית ומרתיעה ביותר מאחורי סורג ובריח. תופעת 'המרדפים' בכביש הפכה זה מכבר למכת מדינה של ממש ויש להילחם בה מלחמת חומרה במטרה להגן על הנוסעים בכביש ועל כלל משתמשי הדרך". כך גם קבע כבוד השופט עמית בע"פ 6099/14 **אקריע נ' מדינת ישראל** [5.2.15], פסקה 4: "בתי המשפט חזרו והתריעו על כך 'שאין להשלים עם תופעות של נהיגה פראית ובריונית במהלך מרדפים עם המשטרה ועל הצורך בהחמרת הענישה שיש להטיל על מי המורשע בעבירות מסוג זה' (ע"פ 3641/14 **מדינת ישראל נ' חסונה**, פסקה 6 (2.7.2014))." נוכח חומרת המעשים ונסיבות ביצועם, ועל רקע עברם הפלילי של הנאשמים, אשר מלמד כי לא היה בעונש שהוטל עליהם בתיק הקודם בכדי להרתיעם, שכן חזרו על מעשיהם באופן דומה כפי שעשו ב-6 ארועים שונים במסגרת התיק הקודם, אני סבורה כי יש לתת משקל משמעותי לשיקולי ההרתעה והגמול, ולהעדיף על פני נסיבותיהם האישיות של הנאשמים - מצבם הכלכלי והבריאותי של הנאשמים ומשפחותיהם.

25. לאור כל המתואר, באיזון המתחייב בין האינטרסים השונים, אני סבורה כי **יש להשית על הנאשמים עונש מאסר המצוי בשליש העליון של מתחם העונש שקבעתי, אם כי לא בקצה המתחם**. כפי שציינתי לעיל, ההבחנה בין הנאשמים לעניין העובדה שנאשם 1 הורשע גם בנהיגה בקלות ראש, תבוא לידי ביטוי ברכיב הכספי, בהתחשב בנזקים שגרם נאשם 1 לכלי הרכב שעמדו בפקק לפני המחסום, עת ביצע את העבירה שמיחסת רק לו, ובאופן הפעלת

26. **המאסרים המותנים שעומדים לחובתם של הנאשמים:** ב"כ נאשם 2 טענה באריכות כי המאסרים המותנים שהוטלו על הנאשמים במסגרת התיק הקודם אינם מידתיים ופוגעים בעקרון ההלימה שבין החטא לעונש. זאת, מאחר שעונש מותנה, הכולל איסור על ביצוע מספר עבירות שונות, בעלות מדרג חומרה שונה, יכול לייצור בעתיד פגיעה חמורה אם יופעל בשל ביצוע עבירה ממדרג החומרה הנמוך. טיעוני ב"כ נאשם 2 נכונים וחשובים, אך הם אינם רלוונטיים בעניין דנן. זאת, מאחר שמעשי הנאשמים, אשר בגינם עתרה המאשימה להפעיל את המאסר המותנה בר הפעלה, אינם מעשים שחומרתם פחותה ועל כן אינם יכולים להוביל לפגיעה בלתי מידתית וקשה בעקרון ההלימה. מדובר בביצוע אותן עבירות, בצירוף עבירות חמורות יותר, שכן מעבר לביצוע שוד בנסיבות מחמירות, שבמסגרתו שדדו מונית, הנאשמים סיכנו חיי אדם בנתיב תחבורה, עבירה שהעונש בצידה עומד על 20 שנות מאסר בפועל. משכך, הטיעון - שהוא נכון באופן כללי - אינו רלוונטי במקרה דנן.

ב"כ נאשם 2 טענה גם, שלא הייתה הצדקה להטיל על נאשם 2 מאסר מותנה חמור מזה שהוטל על נאשם 1 בתיק הקודם. ראשית - אין מקום לטענה זו לפני, שכן איני משמשת ערכאת ערעור על המותב בתיק הקודם, וערעור אז - לא הוגש. שנית, גם לגופו של עניין, לא ניתן לקבל טענה זו. יש לזכור שבתיק הקודם נאשם 2 צירף תיק חמור נוסף, ועל כן גם עונש המאסר בפועל שנגזר עליו היה חמור יותר, ובהתאם - גם המאסר המותנה.

סעיפים 55(א) ו-56(א) לחוק מתייחסים להפעלת עונש מאסר מותנה שהוטל בהליך קודם, וההלכות בעניין זה ידועות: על בית המשפט להורות על הפעלת מאסר מותנה שהוא בר הפעלה, אלא אם שוכנע, מטעמים שיירשמו, שבנסיבות העניין לא יהיה צודק להפעיל את המאסר על תנאי. סעיף 58 לחוק קובע כי הכלל בהפעלת מאסר מותנה הוא שזה יינשא במצטבר למאסר שמוטל בגין ההרשעה החדשה, זולת אם הורה בית המשפט, מטעמים שיירשמו, על חפיפה חלקית, או מלאה. בית המשפט רשאי לסטות מן הכלל של ברירת המחדל בסעיף 58 לחוק, ולהורות על חפיפתן של תקופות המאסר, אם מצא שהאיזון "בין האינטרס החברתי במיצוי הדין לבין האינטרס האנושי" נוטה לטובת הליכה לקראת הנאשם (ע"פ 3503/01 **תפאל נ' מדינת ישראל** פ"ד נח(1) 865, 872 (2003), מפי הנשיא ברק (כתוארו אז), כפי שצוטט על ידי כבוד המשנה לנשיאה השופט רובינשטיין, בע"פ 8265/13 **מלכיאל נ' מדינת ישראל** [10.3.16] [עניין **מלכיאל**], פסקה נח). עוד נקבע בעניין **מלכיאל**: "במסגרת השיקולים על בית המשפט ליתן דעתו לתכליתו ההרתעתית של סעיף 58, וכנגזרת מכך, לבחון את טיב העבירה שלפניו וזיקתה לעונש הנצבר, באופן אשר יטה את הכף לטובת מיצוי דינו של הנאשם על פני נקיטת מידת חסד עמו ככל שקיימת זיקה הדוקה בין העבירה הנוכחית לעבירה שבגינה נצבר העונש". באותו מקרה החליט בית המשפט העליון לחפוף חלק מהעונש המותנה, מאחר שהמערער, במהלך הערעור, "הכיר באחריותו לעבירות, הגם שבאופן חלקי, והביע נכונות (הטעונה הוכחה) לתשלום הפיצוי שהושת עליו, דבר שייבחן בעתיד; וכיון שעברו הפלילי של המערער אינו מכביד; ומאחר שעל המערער הוטל עונש גבוה במקרה הנוכחי - עשר שנות מאסר".

במקרה שלפנינו, ברור כשמש כי יש להפעיל את המאסרים המותנים. אין כל נסיבה שיכולה להצדיק שלא לעשות כן. נוסף על כך, קשה למצוא טעמים לחפיפת עונש המאסר שהוטל על הנאשמים. אם בכל זאת ניתן למצוא סיבה לחפוף במידת מה את עונש המאסר המותנה שהוטל על נאשם 2, הרי זה כדי למנוע תוצאה שלפיה, אף שהוא לא

הורשע בעבירה הנוספת של נהיגה בקלות ראש, עונשו יהיה בסופו של יום ארוך בשנה מזה של נאשם 1. לכן אחפוף חלקית את עונש המאסר המותנה שהוטל על נאשם 2 לעונש שיוטל עליו כאן.

27. אשר לרכיב **הקנס**: לצורך קביעת שיעורו, אתחשב, מצד אחד, בערך הדברים שנשדדו מהמתלונן, הכוללים את כספו וחפציו (שלמיטב הבנתי לא הוחזרו לו), בנוק הכלכלי שגרמו הנאשמים למתלונן ולאחרים, ומצד שני, בעובדה שבכוונתי להטיל גם פיצוי, ובמצבם הכלכלי של הנאשמים (כמצוות סעיף 40 לחוק), אם כי המשקל שניתן להעניק לנתון אחרון זה הוא מוגבל, מאחר שטיעוני הנאשמים בעניין זה לא נתמך באסמכתאות, מלבד תסקיר שירות מבחן שנכתב לפני למעלה מעשור.

28. אני מוצאת שיש גם מקום להטיל על הנאשמים לשלם **פיצוי** לנפגעים, ובהם - בראש וראשונה למתלונן, שחרף השגות הסנגורים על היקף הנזקים שנגרמו לו, אינם חולקים על עצם העובדה שנגרמו לו נזקים, ולו כלכליים, וכן לבעלי המכוניות האחרות שנפגעו (חמישה במספר, על פי סעיף 13 לכתב האישום המתוקן, ורכב נוסף, של המשטרה).

29. המאשימה עתרה בנוסף לפסול את נאשם 1 מלהחזיק או מלקבל רישיון נהיגה, ואכן, נוכח המיוחס לו, יש לכך מקום.

סיכום

30. נוכח כל האמור, אני מטילה על הנאשמים את העונשים הבאים:

נאשם 1 -

א. מאסר בפועל בן 6.5 שנים, בניכוי ימי מעצרו (מיום 11.2.15);

ב. אני מפעילה את המאסר המותנה שהוטל על נאשם 1 במסגרת ת"פ 964/05 **מדינת ישראל נ' עבד אל נאב ואח'** - 2 שנות מאסר בפועל, הכל - במצטבר לעונש המאסר המוטל עליו בגין התיק דנן. סך הכל יישא נאשם 1 - **8.5 שנות מאסר בפועל**;

ג. מאסר בן 24 חודשים, אך הנאשם לא יישא עונש זה אלא אם תוך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר יעבור עבירה מסוג פשע שבה הורשע, או עבירת אלימות כלפי אדם או רכוש - מסוג פשע;

מאסר בן 6 חודשים, אך הנאשם לא יישא עונש זה אם תוך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר יעבור עבירה לפי חוק הכניסה לישראל, או עבירה של נהיגה בקלות ראש, או עבירה מסוג עוון של אלימות כלפי אדם או רכוש, למעט לפי סעיף 413 לחוק;

ד. קנס כספי של 3,000 ₪ או 30 ימי מאסר תמורתו;

ה. פיצוי כספי בסך 4,000 ₪ לנפגעי העבירה, שיחולק באופן הבא: לכל אחד מבעלי חמשת כלי הרכב המוזכרים בסעיף 13(א) - 13(ה) לכתב האישום המתוקן - 500 ₪ (ובסך הכל 2,500 ₪), ולמתלונן 1,500 ₪.

ו. אני פוסלת את הנאשם מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה למשך 8 חודשים מיום שחרורו.

נאשם 2 -

א. מאסר בפועל בן 6.5 שנים, בניכוי ימיי מעצרו (מיום 11.2.15);

ב. אני מפעילה את המאסר המותנה שהוטל על נאשם 2 במסגרת ת"פ 964/05 **מדינת ישראל נ' עבד אל נאב ואח'** - 3 שנות מאסר בפועל, כך ששנתיים יופעלו במצטבר לעונש המאסר המוטל עליו בגין התיק דנן, ושנה בחופף.

סך הכל יישא נאשם 2 - **8.5 שנות מאסר בפועל**;

ג. מאסר בן 24 חודשים, אך הנאשם לא יישא עונש זה אלא אם תוך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר יעבור עבירה מסוג פשע שבה הורשע, או עבירת אלימות כלפי אדם או רכוש - מסוג פשע;

מאסר בן 6 חודשים, אך הנאשם לא יישא עונש זה אם תוך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר יעבור עבירה לפי חוק הכניסה לישראל, או עבירה מסוג עוון של אלימות כלפי אדם או רכוש, למעט לפי סעיף 413 לחוק;

ד. קנס כספי של 2,000 ₪ או 20 ימי מאסר תמורתו;

ה. פיצוי כספי בסך 1,500 ₪ למתלונן.

המאשימה תעביר את פרטי המתלוננים למזכירות בית המשפט עד ליום 20.9.16.

ניתן בזה צו כללי למוצגים, לשיקול דעת היחידה החוקרת. סכום הכסף שנתפס על הנאשמים בעת מעצרם, השייך למתלונן, שעומד על 1,500 ₪, יוחזר למתלונן, כחלק מהפיצוי שהטלתי על הנאשמים ולפיכך יופחת מהסכום שקבעתי, באופן שווה מכל נאשם.

זכות ערעור כדין.

ניתן היום, י"א אלול תשע"ו, 14 ספטמבר 2016, בנוכחות הצדדים.